วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
JYRU
JOURNAL OF YALA RAJABHAT UNIVERSITY
ISSN 2985-1424 (Online)

การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ สู่แนวทางการขยายผลการพัฒนา จังหวัดยะลา
The Integrated Subdistrict Economic and Social Enhancement Project in Yala Province

สุพัตรา รุ่งรัตน์[1*] ซูลฟีกอร์ มาโซ[1] ยุทธนา กาเด็ม[1] กมลวรรณ ชนะกุล[1] และอัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล[2]
Supattra Rungrut[1*], Sulfikor Maso[1], Yutthana Kadem[1], Kamonwan Chanakul[1] and Achara Wongwattanamongkol[2]

[1]คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
[2]คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
[1]Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University, Mueang District, Yala Province 95000, Thailand
[2]Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University, Mueang District, Songkhla Province 90000, Thailand
*Corresponding author, e-mail: supattra.i@yru.ac.th
(Received: Dec 7, 2022; Revised: Mar 29, 2023; Accepted: Mar 31, 2023)

บทคัดย่อ

เศรษฐกิจรากหญ้ามีความสำคัญในการพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ วิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการจังหวัดยะลา โดยศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบลสร้างรากแก้วให้ประเทศ โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสม ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในลักษณะแบบแผนแบบคู่ขนาน เชื่อมโยงข้อมูลทั้งสองลักษณะไปด้วยกัน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการฯ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ และบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา ผลการประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้แก่ 1) ความสำเร็จในการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ 2) ความสำเร็จในการสร้างและพัฒนายกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่ 3) ความสำเร็จในการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน และ 4) ความสำเร็จในการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน นั่นคือ มีความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และสอดคล้องกันกับการวิเคราะห์เชิงปริมาณ สำหรับปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ระยะเวลาของการดำเนินโครงการน้อยเกินไป ข้อเสนอแนะควรให้มี การขยายเวลาในการดำเนินโครงการออกไป เพื่อความต่อเนื่องในการพัฒนา สำหรับแนวทางในการขยายผลนั้น ควรนำเอาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการปรับใช้กับการขยายผลในชุมชนอื่น ๆ และพื้นที่อื่น ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกัน

คำสำคัญ : การยกระดับ เศรษฐกิจ สังคม

Abstract

The grassroots economy plays an important role in sustainable social development. This study examined factors that affect success, analyzed and evaluated success, and identified obstacles and challenges in Yala Province's integrated subdistrict economic and social enhancement project which conducting from experts involved in the University to Tambon Building Glass Roots for the Country project and utilizing by a mixed-method approach were quantitative and qualitative data in a parallel plan and link the two characteristics together. The study reveals that factors affecting project success included knowledge and understanding of participants, budgets for support, resources available in the community, and the role of development partners. Based on the evaluation of the indicators, the results include 1) the development of livelihoods and the creation of new careers; 2) success in constructing, growing, and boosting the local and regional economy; 3) the ability to apply knowledge to serve the community; and 4) success in promoting the environment and generating community renewable income were consistent with the quantitative analysis and the organization's purposes. One of the most common problems, the project were too short. As a result, it was recommended that the project implementation

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
JYRU
JOURNAL OF YALA RAJABHAT UNIVERSITY
ISSN 2985-1424 (Online)

time be extended to ensure continuity of development. To expand the project's success, the factors affecting the success of the project may also be applied to outreach in other similar communities.

Keywords: Enhancement, Economic, Society

บทนำ

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) หรือ U2T เกิดจากความต้องการแก้ปัญหาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม จึงมุ่งเน้นไปยังระดับชุมชน ทั้งการสร้างงาน การพัฒนาอาชีพ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งการดำเนินโครงการดังกล่าว มีพื้นที่ดำเนินการครอบคลุม 3,000 ตำบล โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นหน่วยบูรณาการโครงการ การจ้างงาน การดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมไปพร้อม ๆ กัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นหน่วยบูรณาการโครงการการจ้างงาน การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ตามความต้องการของชุมชน และการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน (Community big data) มีระยะเวลาการดำเนินโครงการตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 – 31 ธันวาคม 2564 รวมระยะเวลา 11 เดือน โดยมีสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายทั้ง 9 แห่ง เป็นประธาน และมีหน่วยปฏิบัติการส่วนหน้าของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ทุกจังหวัดในภูมิภาคเป็นกรรมการ (Office of the Permanent Secretary, Ministry of Higher Education, 2022)

จากความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) เพื่อนำไปสู่แนวทางการขยายผล ซึ่งการวัดความสำเร็จเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจำนวนโครงการที่ล้มเหลวหรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ มีจำนวนไม่น้อย เช่น การดำเนินโครงการของรัฐ ดังการศึกษาของ Yokee & Sahapattana (2021) ที่พบความไม่สำเร็จทั้งในระดับผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง เพื่อปรับปรุงที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนริมคลองพบว่า มีปัจจัยหลายประการทั้งปัจจัยด้านนโยบายที่ขาดความต่อเนื่องและความชัดเจน เช่น ปัจจัยด้านผู้นำชุมชนที่ขาดทักษะและความเข้าใจด้านการบริหาร ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายที่ขาดความเข้าใจในผลได้และผลเสียจากนโยบายหรือมีทัศนคติไม่ดีต่อนโยบาย ปัจจัยด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งขาดความร่วมมือในการดำเนินการทางกฎหมายกับผู้คัดค้านโครงการ รวมถึงปัจจัยด้านผู้ปฏิบัติงานซึ่งขาดความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานก่อสร้างและการบริหารสัญญาจ้างก่อสร้าง ทำให้โครงการดังกล่าวประสบความล้มเหลว เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้ที่มุ่งเน้นการวัดความสำเร็จของโครงการ จำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์ความสำเร็จ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ซึ่งความสำเร็จต่าง ๆ ที่วัดได้จากผลสัมฤทธิ์ของโครงการนั้นมีหลายปัจจัยที่ประกอบกัน และต้องมีตัวชี้วัดที่มีความถูกต้องเหมาะสมและเที่ยงตรง (Validity) ในการวัด Boonwises (2022) นอกจากนั้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จ อาทิ ความรู้ ความเข้าใจในประเด็นที่จะวัดความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง งบประมาณ ทรัพยากร (Davis, 2014; Onyaem, 2019; Phromma, 2021 และ Bootkhamchot, 2017) จะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนา นำไปสู่การยกระดับในพื้นที่และขยายผลไปในพื้นที่อื่น ๆ และได้เลือกศึกษาจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นพื้นที่หนึ่งในพื้นที่จังหวัดชายแดนของประเทศที่มีความหลากหลายของประชากรทั้งทางวัฒนธรรม ประเพณี ที่อาศัยอยู่รวมกันหรือเป็นลักษณะของพหุวัฒนธรรม (Rungrut, 2017) และเป็นพื้นที่ประสบปัญหาความไม่สงบมาอย่างต่อเนื่อง เป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินชีวิตการประกอบอาชีพของประชาชน ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและฟื้นฟู ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนในภาพรวม กอรปกับเป็นพื้นที่เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบโครงการ การประเมินความสำเร็จโครงการครั้งนี้จึงเป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานของหน่วยงานได้ในระดับหนึ่ง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ การวิจัยครั้งนี้นอกจากให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) และ Office of the Permanent Secretary, Ministry of Higher Education (2022) ที่มีคุณลักษณะผลการดำเนินงานหลัก ซึ่งเป็นตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความสำเร็จในการพัฒนาสัมมาชีพและ

สร้างอาชีพใหม่ 2) ความสำเร็จในการสร้างและพัฒนา ยกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่ (Creative economy) 3) ความสำเร็จในการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน และ 4) ความสำเร็จในการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน (Circular economy) แล้ว ยังเป็นการศึกษาที่จะทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืนนำไปสู่แนวทางการขยายผลในระยะถัดไป รวมทั้งสามารถขยายผล ในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ในอนาคตอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ สู่แนวทางการขยายผลการพัฒนา จังหวัดยะลา
2. เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการสู่แนวทางการขยายผลการพัฒนา จังหวัดยะลา
3. เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยแบบผสม (Mixed-methods research) โดยการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในลักษณะแบบแผนแบบคู่ขนาน (A Convergent design) Klangphahol (2020) โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองชุดพร้อมกัน วิเคราะห์ข้อมูลความสำเร็จและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จจากผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการฯหรือผลผลิตของโครงการฯ เชื่อมโยงกับความคิดเห็นจากเครือข่ายผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายของชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน เป็นต้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตามรูปแบบการวิจัย ดังนี้

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฯ เป็นผู้ที่ส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโครงการในลักษณะต่าง ๆ อาทิ การให้คำปรึกษา แนะนำพื้นที่ สนับสนุนกิจกรรมในพื้นที่ และเห็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการตลอดระยะเวลาของโครงการ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ผู้ดูแลโครงการ เจ้าหน้าที่โครงการ ผู้แทนตำบล ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ โรงพยาบาล/พัฒนาชุมชน/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน โดยทำการเลือกกลุ่มดังกล่าวแบบเฉพาะเจาะจง ภาคส่วนละ 1 ราย จำนวนทั้งสิ้น 63 ราย

1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่ได้รับประโยชน์หรือเป็นผลผลิตของโครงการฯ ประกอบด้วย บัณฑิต นักศึกษา และประชาชน จำนวน 630 ราย จากจำนวน 21 ตำบล โดยผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการ ใช้สูตรการคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Potisawang, 2013) เมื่อนำมาแทนค่าในสูตร จะได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 245 ตัวอย่าง ดังแสดงวิธีการคำนวณตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

ดำเนินการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ตามสัดส่วนในแต่ละตำบล ตำบลละ 12 ราย ประกอบด้วย ประชาชน 4 ราย นักศึกษา 4 ราย และบัณฑิต 4 ราย ด้วยการจับฉลากจากรายชื่อที่ปรากฏในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) สู่แนวทางการขยายผลการพัฒนา

ส่วนที่ 3 ระดับความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล แบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) สู่แนวทางการขยายผลการพัฒนา เป็นลักษณะของแบบสอบถามแบบมาตรา

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
JYRU
JOURNAL OF YALA RAJABHAT UNIVERSITY
ISSN 2985-1424 (Online)

ส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Ratting scale) ตามรูปแบบของลิเคอร์ท Likert scale (Likert, 1967) โดยกำหนดค่าระดับชั้นออกเป็น 5 ระดับ (Bloom et al, 1971) ค่าอันตรภาคชั้นที่ได้ คือ 0.80 และนำมากำหนดขอบเขตมัธยฐานในการอ่านช่วงค่าเฉลี่ยดังนี้ (Paitoon, 2013)

ข้อเลือก		คะแนน	เกณฑ์การแปลผล
มีผลมากที่สุด	5	4.21 – 5.00	หมายถึง มีผลในระดับมากที่สุด
มีผลมาก	4	3.41 – 4.20	หมายถึง มีผลในระดับมาก
มีผลปานกลาง	3	2.61 – 3.40	หมายถึง มีผลในระดับปานกลาง
มีผลน้อย	2	1.81 – 2.60	หมายถึง มีผลในระดับน้อย
มีผลน้อยที่สุด	1	1.00 – 1.80	หมายถึง มีผลในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการดำเนินโครงการฯ

2.2 เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฯ ในประเด็นของการประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืนนำไปสู่แนวทางการขยายผล โดยแบบสัมภาษณ์นั้นได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้สถิติพื้นฐานเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ด้วยการวิเคราะห์ Pearson product moment และ Linear multiple regression

3.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารงานวิจัย และการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการจัดหมวดหมู่อธิบายความ และทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ จังหวัดยะลา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 30 ปี นับถือศาสนาอิสลาม มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีสถานภาพโสด เป็นนักศึกษามากที่สุด มีรายได้เฉลี่ย 15,000 – 20,000 บาท ตามลำดับ

1.2 ความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ สู่แนวทางการขยายผลการพัฒนา

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ สู่แนวทางการขยายผลการพัฒนาในภาพรวม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	SD.	ระดับความคิดเห็น
การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ)	3.89	0.63	มาก
การสร้างและพัฒนายกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่ (Creative economy)	3.99	0.55	มาก
การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ)	3.91	0.53	มาก
การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน (Circular economy)	3.98	0.58	มาก
รวม	**3.94**	**0.50**	**มาก**

กลุ่มตัวอย่างมีการประเมินผลความสำเร็จอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเห็นด้วยกับ ด้านการสร้างและพัฒนายกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน ด้านการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน และเห็นด้วยกับด้านการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่น้อยที่สุด ดังตารางที่ 1 โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในแต่ละด้าน ดังนี้

1.2.1 ด้านการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก โดยเห็นด้วยกับประเด็น “ประชาชนได้รับความรู้ และทักษะในการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และใช้ชีวิตได้อย่างมั่นคง” มากที่สุด และเห็นด้วยกับประเด็น “ด้านการเงิน ส่งเสริมให้เพิ่มทักษะความรู้ที่ได้รับสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและอนาคตได้” น้อยที่สุด

1.2.2 ด้านการสร้างและพัฒนายกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก โดยเห็นด้วยกับประเด็น “การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปฏิบัติงาน และคนในชุมชนในการเสริมสร้างและพัฒนายกระดับเศรษฐกิจของชุมชน” มากที่สุด และเห็นด้วยกับประเด็น “การยกระดับการท่องเที่ยวเกิดการขยาย และขับเคลื่อนแหล่งท่องเที่ยวชุมชน” น้อยที่สุด

1.2.3 ด้านการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก โดยเห็นด้วยกับประเด็น “ประชาชนในชุมชนได้รับความรู้การป้องกันของโรคโควิด 19” มากที่สุด และเห็นด้วยกับประเด็น “สามารถการเข้าถึงเทคโนโลยีของคนในชุมชนได้มากขึ้น” และประเด็น “ส่งเสริมการให้บริการชุมชนด้านการสื่อสารสุขภาวะและการดูแลทั้งในส่วนของเด็กปฐมวัย ผู้สูงอายุและทุกกลุ่มวัย” น้อยที่สุด

1.2.4 ด้านการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก โดยเห็นด้วยกับประเด็น “สามารถเป็นแบบอย่างชุมชนเข้มแข็งและสร้างความสามัคคี” และเห็นด้วยกับประเด็น “เกิดการจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เช่น การจัดการขยะแบบครบวงจร การสร้างบ่อดักไขมันอย่างง่าย เป็นต้น” น้อยที่สุด

1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัย สู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) สู่แนวทางการขยายผลการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

ผลของการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเข้าพร้อมกัน (Enter multiple regression) โดยตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไปจนก่อให้เกิด Multicollinearity ซึ่งเป็นเงื่อนไขข้อหนึ่งในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) คือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องเป็นอิสระกัน สามารถพิจารณาการใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวและนำเสนอในรูปแบบของเมตริกสหสัมพันธ์ (Correlation matrix) พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดมีปัญหาความสัมพันธ์กันเองสูง เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทุกคู่มีค่าระหว่าง 0.452 – 0.685 โดยตัวแปรอิสระคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการกับบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.685 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวด้วยตารางเมตริกสหสัมพันธ์ ด้วยวิธี Pearson Correlation

ตัวแปร	ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ	งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน	กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน/ชุมชน	ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ	บทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา
ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ	1				
งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน	.506**	1			
กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน/ชุมชน	.532**	.452**	1		
ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ	.494**	.522**	.473**	1	
บทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา	.544**	.506**	.509**	.685**	1

หมายเหตุ ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หลังจากทดสอบข้อตกลงตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ถดถอยพหุแล้ว จึงทำการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการด้วยวิธีเข้าพร้อมกัน ผลการศึกษาพบว่า

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
JYRU
JOURNAL OF YALA RAJABHAT UNIVERSITY
ISSN 2985-1424 (Online)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในภาพรวม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ และบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา โดยปัจจัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในภาพรวมสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ บทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ส่วนปัจจัยงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนส่งผลน้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในภาพรวม

ปัจจัย	B	SE	Beta	t	p-value
ค่าคงที่	.386	.172		2.245	.026*
ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ	.182	.050	.178	3.629	.000**
งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน	.120	.037	.155	3.278	.001**
ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ	.299	.047	.339	6.302	.000**
บทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา	.255	.050	.279	5.054	.000**
$R = .813$ $R^2 = .661$ adj.$R^2 = .654$ df = 5 ,246 F = 96.024** $SE_{est} = .29518$ p – value = .000					

หมายเหตุ ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ และบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา โดยปัจจัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการเป็นปัจ จัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ บทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนาส่วนปัจจัยความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการส่งผลน้อยที่สุด

1.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการสร้างและพัฒนายกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน/ชุมชน ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ และบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา โดยปัจจัยบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการสร้างและพัฒนายกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ส่วนปัจจัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน/ชุมชน ส่งผลน้อยที่สุด

1.3.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ทรัพยากร ที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ และบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา โดยปัจจัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ บทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ส่วนปัจจัยความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการส่งผลน้อยที่สุด

1.3.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ และบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา โดยปัจจัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อมและการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชนสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน บทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา ส่วนปัจจัยความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการส่งผลน้อยที่สุด

2. การประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ จังหวัดยะลา

2.1 ผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับโครงการฯ โดยทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาโครงการ ผู้ให้คำปรึกษาภาคประชาชนเกี่ยวกับพื้นที่และอำนวยความสะดวกในการประสานงานหรือทำร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่โครงการกับผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนผู้เข้าร่วมโครงการ ที่เป็นภาคประชาชน ได้แก่ อาจารย์ผู้ดูแลโครงการ เจ้าหน้าที่โครงการ

ผู้แทนตำบล ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ โรงพยาบาล/พัฒนาชุมชน/รพ.สต. ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โต๊ะอิหม่าม ประธานและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้าน

2.2 ความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

2.2.1 ความสำเร็จในการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ ส่วนใหญ่ต่างเห็นว่าส่งผลเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาอาชีพและสร้างอาชีพใหม่ เช่น การยกระดับสินค้า OTOP ของชุมชนที่มีอยู่แล้วให้มีศักยภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น หรืออาชีพอื่น ๆ เช่น อาชีพเสริมจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเพิ่มรายได้ เป็นต้น

2.2.2 ความสำเร็จในการสร้างและพัฒนา ยกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสำเร็จสามารถสร้างและพัฒนา ยกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่ อาทิ การยกระดับการท่องเที่ยวของพื้นที่ต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการ และสามารถยกระดับเมืองเศรษฐกิจโดยโครงการทำให้ชุมชน ได้ดึงศักยภาพของพื้นที่ทั้งในมิติของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ออกมาใช้เพื่อการยกระดับการท่องเที่ยวและยกระดับเมืองเศรษฐกิจ ให้คนภายนอกได้เห็นจุดเด่น และดึงดูดให้เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ เกิดการหมุนเวียนเศรษฐกิจระหว่างชุมชนกับภายนอก

2.2.3 ความสำเร็จในการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ส่วนใหญ่ต่างเห็นว่า สามารถนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน เช่น การบริการเกี่ยวกับสุขภาพของประชาชน การใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า หรือ โควิด-19 ทำให้ประชาชนเข้าใจและหันมาดูแลใส่ใจป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยจากโรค เช่น การรณรงค์ให้ความรู้ การรณรงค์ให้สวมเครื่องป้องกันเชื้อโรค การนำองค์ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร ที่มีในท้องถิ่นมาใช้ดูแลสุขภาพ และลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เป็นต้น สำหรับการใช้เทคโนโลยี อาทิ การใช้เทคโนโลยีจากอุปกรณ์สื่อสารประเภทโทรศัพท์มือถือ เช่น แอพพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อช่วยในการนำเสนอสินค้า ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของชุมชน หรือการใช้ตลาดออนไลน์ เป็นต้น ทำให้ชุมชนได้แนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเองและชุมชนได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2.4 ความสำเร็จในการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน ส่วนใหญ่ต่างเห็นว่า ส่งผลต่อการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชนได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกิจกรรมการจัดการขยะในชุมชน ด้วยการคัดแยกขยะ นอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะ รักษาสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังสามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือนที่มีการจัดการคัดแยกขยะ ทั้งในลักษณะของขยะที่จำหน่ายได้ และการนำของเหลือทิ้งจากการผลิตต่าง ๆ ไปเพิ่มมูลค่าเป็นปุ๋ยหมักใช้ในครัวเรือน และสามารถจำหน่ายสร้างรายได้เสริมให้อีกทางนึงด้วย ทำให้เกิดการหมุนเวียนทั้งรักษาสิ่งแวดล้อมและสร้างรายได้ ในเวลาเดียวกัน

2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ สู่แนวทางการขยายผลการพัฒนา

2.3.1 ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่ต่างเห็นว่า นอกจากผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับการถ่ายทอด จากการที่สามารถนำความรู้ต่าง ๆ มาใช้ในชีวิตประจำวัน มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างช่องทางไปสู่การพัฒนาอาชีพจากการใช้องค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อการสร้างช่องทางการตลาด เป็นต้น นอกจากนั้น ยังสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ดังกล่าวไปต่อยอดขยายผลให้กับบุคคลอื่นในชุมชน และขยายไปยังพื้นที่ใกล้เคียง เป็นการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ทำให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมของโครงการได้เป็นอย่างดี

2.3.2 งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านงบประมาณซึ่งมีความสำคัญในการขับเคลื่อนให้โครงการประสบผลสำเร็จ สำหรับงบประมาณของโครงการที่เป็นปัจจัยต่อความสำเร็จของโครงการในครั้งนี้ มีความคิดเห็นไปในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ งบประมาณเหมาะสมกับระยะเวลาดำเนินโครงการคือ 3 เดือน ซึ่งการจัดสรรจะดำเนินการในลักษณะของการใช้เพื่อการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาพื้นที่ และการเบิกจ่ายสำหรับผู้ปฏิบัติงาน (บัณฑิต/นักศึกษาที่ปฏิบัติงานโครงการ) อย่างไรก็ตาม มีบางส่วนหรือเพียงส่วนน้อยที่เห็นว่างบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมของโครงการในแต่ละพื้นที่

2.3.3 กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน/ชุมชน ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการเห็นว่าการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ส่งผลให้เกิดความสำเร็จของโครงการ ทั้งนี้ได้มีการเข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือกับการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีเพียงบางส่วนที่เกิดปัญหาการให้ความร่วมมือ

2.3.4 ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยด้านทรัพยากรส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการฯ ทั้งนี้ ทรัพยากรต่าง ๆ มีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรที่เป็นต้นทุนทางธรรมชาติของพื้นที่ อาทิ สถานที่บริการการท่องเที่ยว ถ้ำ น้ำตก ทรัพยากรการเกษตร พืชสมุนไพร ไม้ผลต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งทรัพยากรที่จับต้อง

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
JYRU
JOURNAL OF YALA RAJABHAT UNIVERSITY
ISSN 2985-1424 (Online)

ไม่ได้ อย่างวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ นอกจากนั้น ทรัพยากรบุคคล ทั้งในส่วนของประชาชนภาคประชาชนต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่มีการประสานงานร่วมกัน เป็นทรัพยากรสำคัญในการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายของโครงการ

2.3.5 บทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนาส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการฯ เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นคณาจารย์ที่ปรึกษาและบริหารโครงการ เจ้าหน้าที่โครงการ ภาคประชาชนกลุ่มองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ พัฒนาชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ผู้นำชุมชน ที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา โดยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ การประสานงานระหว่างกัน การให้คำแนะนำ คำปรึกษา สื่อสารข้อมูลข่าวสารถึงกัน ซึ่งทั้งหมดเป็นส่วนช่วยให้การขับเคลื่อนของโครงการบรรลุตามเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด

3. ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทาง ที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

การศึกษาในครั้งนี้ พบปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทาง ที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ	
- ระยะเวลาในการดำเนินโครงการที่สั้นหรือกระชั้นชิดจนเกินไป	- ในการดำเนินโครงการควรมีระยะเวลาที่เหมาะสมสร้างความต่อเนื่องในการพัฒนา - ควรมีการขยายเวลาการดำเนินโครงการออกไป
- การดำเนินโครงการที่ไม่มีความไม่ชัดเจนในการสื่อสาร	- การดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนของการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ เพิ่มการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงทุกกลุ่มทุกพื้นที่ - การดำเนินกิจกรรมที่ตรงกับช่วงเวลาที่เหมาะสมของชุมชน และต้องมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
- การจัดการงบประมาณ	การจัดการเกี่ยวงบประมาณที่เหมาะสมไม่ให้เกิดความล่าช้า
- การประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่ทั่วถึง	เพิ่มการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงทุกกลุ่มทุกพื้นที่
ปัญหาอุปสรรคในการร่วมกิจกรรม ของโครงการฯ	
- ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมน้อยเกินไป	การเพิ่มระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมให้ต่อเนื่อง
- ปัญหาการดำเนินกิจกรรม	ปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมของโครงการ
- ปัญหาความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์ในการดำเนินการ	ปรับปรุงความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์ในการดำเนินการ

นอกจากปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ดังแสดงในตารางที่ 4 แล้ว ยังพบอุปสรรคจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรน่า หรือ โควิด-19 ทำให้การดำเนินโครงการในบางกิจกรรมบางพื้นที่เป็นไปอย่างล่าช้า รวมถึงอุปสรรคด้านระยะทางและสถานที่ในการทำงานที่อยู่ไกล สร้างความลำบากในการเดินทางของผู้ปฏิบัติงาน ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) จังหวัดยะลา

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยความสำเร็จเป็นตัวแปรหลักที่ส่งผลต่อโครงการความสำเร็จ เป็นคันโยกที่ผู้จัดการโครงการสามารถดำเนินการเพื่อเพิ่มโอกาสในการได้รับผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งจากผลการศึกษาความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) จังหวัดยะลาพบว่า มีความสำเร็จอยู่ในระดับ

มาก โดย ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ และบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา จากผลดังกล่าวเป็นการสะท้อนให้เห็นได้ชัดว่าเมื่อผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่โครงการถ่ายทอดไปนั้น ซึ่งเกิดจากความตั้งใจและมุ่งมั่นในการเรียนรู้ McClelland (1953) โดยเฉพาะความรู้ที่เกี่ยวกับอาชีพที่ช่วยเหลือครอบครัว ส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้ของครัวเรือน และส่งผลไปยังภาพรวมของเศรษฐกิจชุมชน พร้อมทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมภูมิใจในการนำทรัพยากรของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนการได้รักษา หวงแหนและอนุรักษ์ไว้ซึ่งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกันทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในการวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการ ซึ่งผลดังกล่าวจะประสบความสำเร็จไม่ได้เลยหากปราศจากปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่โครงการ ที่มีบทบาทในการจัดการความรู้ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ งบประมาณ และการสนับสนุนของภาคีเครือข่ายทุกฝ่าย ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย อาทิ Onyaem (2019) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จและการศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการโครงการวิทยาลัยนานาชาติมหาวิทยาลัยมหิดลพบว่า ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการโครงการที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ การสนับสนุนของผู้บริหารในการให้จัดโครงการ การที่ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการให้ความสำคัญกับโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้ดำเนินการหลักมีการศึกษาโครงการอย่างรอบด้าน และต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของโครงการเป็นอย่างดี มีบุคลากรทั้งภายในและภายนอกให้ความร่วมมือเป็นทีมงานที่ดี รองลงมาคือ ปัจจัยด้านงบประมาณ ได้แก่ หน่วยงานมีงบประมาณให้ดำเนินการ โครงการมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างรัดกุม ปัจจัยด้านกระบวนการ ได้แก่ นโยบายขององค์กรมีความชัดเจน มีการวางแผนโครงการที่ดีครอบคลุม ชัดเจน การดำเนินโครงการมีความยืดหยุ่น และมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดี และปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจนและทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลให้โครงการมีโอกาสประสบความสำเร็จมากขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาของ Phanomket *et al.* (2021) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการศึกษา ตามอัธยาศัย ทั้ง 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านนโยบายจุดเน้นการดำเนินงาน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือปัจจัยด้านนโยบายจุดเน้นการดำเนินงาน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย การศึกษาของ Phromma (2021) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความสำเร็จขององค์กร และ Bootkhamchot (2017) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จของโครงการบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญาศูนย์จัดการกองทุนชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์การ เกิดจากการจัดการความรู้ ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร (คน) กระบวนการจัดการความรู้ และเทคโนโลยี โดยเฉพาะปัจจัยด้านบุคลากร ซึ่งเป็นตัวการสำคัญที่จะทำให้การจัดการความรู้ ประสบความสำเร็จ การศึกษาของ Jaisue (2018) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้าน ศาลาศักดิ์ และหมู่บ้าน บ้านโคก และพบว่า มี 8 ปัจจัยเหมือนกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วมด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ Treenet (2014) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ: กรณีศึกษาหมู่บ้านวังแสงใต้ตำบลวังแสง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ปัจจัยการสร้างภาคีเครือข่ายสนับสนุนจากหน่วยงาน กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และทรัพยากรที่มีในชุมชน

2. ประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) จังหวัดยะลา

จากผลการศึกษาโครงการฯ ซึ่งดำเนินการประเมินตัวชี้วัดในลักษณะเดียวกันกับ Boonwises (2022) ได้กล่าวว่า การประสบความสำเร็จตามตัวชี้วัด ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่เป็นไปตามคุณลักษณะ ผลการดำเนินงานหลัก ได้แก่ 1) ความสำเร็จในการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ 2) ความสำเร็จในการสร้างและพัฒนา ยกระดับเศรษฐกิจของชุมชนและพื้นที่ 3) ความสำเร็จในการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน และ 4) ความสำเร็จในการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน โดยตัวชี้วัดดังกล่าว เป็นไปตามวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) และ Office of the Permanent Secretary, Ministry of Higher Education (2022) ได้กล่าวว่า มหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นหน่วยบูรณาการโครงการการจ้างงานการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ตามความต้องการของชุมชน โดยจะเห็นว่า การดำเนินโครงการฯ

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
JYRU
JOURNAL OF YALA RAJABHAT UNIVERSITY
ISSN 2985-1424 (Online)

ส่งผลในทางบวกตามตัวชี้วัดต่าง ๆ เช่น การยกระดับสินค้า OTOP ของชุมชนที่มีอยู่แล้วให้มีศักยภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น การยกระดับการท่องเที่ยวของพื้นที่ต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการ สามารถนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน เช่น การบริการเกี่ยวกับสุขภาพของประชาชน การใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังส่งผลต่อการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน ได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกิจกรรมการจัดการขยะในชุมชนด้วยการคัดแยกขยะ นอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะรักษาสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังสามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือนที่มีการจัดการคัดแยกขยะทั้งในลักษณะของขยะที่จำหน่ายได้ และการนำของเหลือทิ้งจากการผลิตต่าง ๆ ไปเพิ่มมูลค่าเป็นปุ๋ยหมักใช้ในครัวเรือน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในเชิงปริมาณที่ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในโครงการ มีความรู้ที่ได้จากการโครงการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาอาชีพ การยกระดับรายได้จากทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ขณะเดียวกันการมีบทบาทของผู้เกี่ยวข้องหรือเครือข่ายการดำเนินงานต่าง ๆ ยังเป็นส่วนสนับสนุนให้กิจกรรมของโครงการดำเนินไปได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐ ผู้นำท้องถิ่น ตลอดจนเจ้าหน้าที่โครงการผู้ที่มีส่วนในการจัดการความรู้นำไปช่วยเหลือแก่ผู้เข้าร่วมโครงการและชุมชน

3. ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

จากผลการวิจัยพบปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานที่สำคัญคือระยะเวลาในการดำเนินโครงการที่สั้นหรือกระชั้นชิดจนเกินไป ซึ่งอาจสร้างความไม่ต่อเนื่องในพัฒนา ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันกับ Davis (2017) ที่กล่าวว่าระยะเวลานั้น มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารสมัยใหม่ และมีผลต่อการประเมินที่อาจบ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องและอาจส่งผลกระทบเชิงลบต่อผลลัพธ์สุดท้ายของโครงการ นอกจากนั้น ปัญหาความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์ในการดำเนินการเช่นเดียวกับ Chaisrisuth & Songklin (2022) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินโครงการส่งเสริมศิลปาชีพ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอศิลาลาด จังหวัดศรีสะเกษพบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านวัสดุอุปกรณ์ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ ซึ่งเป็นปัญหาด้านหนึ่ง ในการดำเนินโครงการส่งเสริมศิลปาชีพ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอศิลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ ดังนั้นผู้จัดการโครงการหรือผู้ดำเนินโครงการควรดำเนินการเพื่อเพิ่มโอกาสความสำเร็จโดยพิจารณาเรื่องของระยะเวลาในการดำเนินโครงการให้มีความเหมาะสม ตลอดจนปรับปรุงความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์ในการดำเนินการ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในภาพรวม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/โครงการ และบทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา ทำให้ได้ข้อเสนอแนะจากการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการขยายผลการพัฒนา โดย 1) ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนรวมทั้งความพร้อมของทรัพยากรของโครงการฯ ทั้งทรัพยากรบุคคล ไม่ว่าจะเป็นประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการ พร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการอย่างแท้จริง ทรัพยากรภายในชุมชนสามารถนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตหรือดำเนินกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ความพร้อมทางเทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานของโครงการ เป็นต้น 2) การใช้บทบาทของภาคีเครือข่ายการพัฒนา ทั้งในส่วนของการสนับสนุน การมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินงาน การติดตามอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของผู้บริหารโครงการ เจ้าหน้าที่โครงการ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้เข้าร่วมโครงการ 3) ผู้เข้าร่วมโครงการหรือที่สนใจจะต้อง มีการเรียนรู้และได้รับการถ่ายทอดความรู้ มีความเข้าใจในหลักการและวิธีปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ การเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ สามารถนำวิธีการปฏิบัติที่ได้รับการถ่ายทอดและเรียนรู้ มาใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถขยายผลวิธีการปฏิบัติที่ได้รับการถ่ายทอดและเรียนรู้ไปสู่ผู้อื่นในชุมชนได้ และ 4) ควรมีการจัดสรรและใช้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนให้เหมาะสม เพียงพอ ตรงเวลา จนเกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการศึกษาสามารถเสนอแนะจำแนกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการความรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้รับความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ส่งผลให้โครงการสำเร็จได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นประเด็นที่จะต้องนำไปประยุกต์กับพื้นที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสมต่อไป

1.2 การประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างอาชีพ ยกระดับรายได้ เมื่อมีการดำเนินโครงการที่ตอบรับกับความต้องการของชุมชน ทำให้เกิดความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกันระหว่างการประเมินจากผู้เข้าร่วมโครงการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งควรดำเนินการประเมินในลักษณะดังกล่าวควบคู่กัน สำหรับการศึกษาในโครงการอื่น ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกัน

1.3 ประเด็นปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ จึงเสนอแนะการจัดการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ แก้ปัญหาความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์ในการดำเนินการ และลดอุปสรรคด้านระยะทางและสถานที่ในการทำงานที่อยู่ไกล สร้างความลำบากในการเดินทางของผู้ปฏิบัติงาน ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ควรศึกษาโครงการเดียวกันในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อยืนยันผลการศึกษาให้มีความหนักแน่นมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Bloom, B. S., Madaus, G. F. & Hastings, J. T., *et al.* (1971). *Handbook on formative and summative evaluation of student learning.* New York: McGraw-Hill.

Bootkhamchot, R. (2017). *Success factors of debt management to be 1 household – 1 contract community fund management center, community development center.* Master Degree's Independent Studies (Public Administration and Public Affairs), Executive Program in Public Administration and Public Affairs, Thammasat University. (in Thai)

Boonwises, S. (2022). *Results-based management* [Online]. Retrieved on June 15, 2022, from: http://med.swu.ac.th › msmc › images › news2. (in Thai)

Chaisrisuth, A. & Songklin, P. (2022). Problems and obstacles in implementing of the promotion of supplementary occupations project under Her Royal Initiatives in Silalad district, Srisaket province. *Journal of Roi Et Rajabhat University, 14*(1), 84-97. (in Thai)

Davis, J. (2017). *Two awesome hours: science-based strategies to harness your best time and get your most important work done.* San Francisco: Harper One.

Davis, K. (2014). Different stakeholder groups and their perceptions of project success. *International Journal of Project Management, 32,* 189–201.

Jaisue, N. (2018). Factors affecting the success of sufficiency economy community of Salasak and Ban Koko. *Sutthiparithat, 30*(96), 108-119. (in Thai)

Klangphahol, K. (2020). Mixed methods research. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University, 14*(1), 235-256. (in Thai)

Likert, R. (1967). The method of constructing and attitude scale. *Attitude theory and measurement*. New York: Wiley & Son.

McClelland, D. C. (1953). *The achievement motive.* New York: Appleton-Century Crofts, Inc.

Office of the Permanent Secretary, Ministry of Higher Education. (2022). *Lesson-learned from the integrated subdistrict economic and social enhancement project (1 subdistrict 1 university).* Bangkok: Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (in Thai)

Onyaem, W. (2019). The success factors and problems in the project management at Mahidol University International College. *Journal of Professional Routine to Research*, *6*(6), 1-8. (in Thai)

Phanomket, P., Vajee, P. & Thammasit, P. (2021). Factors affecting the success of informal education administration of non-formal and informal education office, Uttaradit province. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, *6*(7), 76-87. (in Thai)

Potisawang, P. (2013). *Doing social research: principles, methods and statistics and computer.* Chonburi: Come In. (in Thai)

Phromma, W. (2021). *The organizational success* [Online]. Retrieved on April 5, 2021, from: https://www.goto know.org/posts/105895 (in Thai)

Punyayuttakarn, P. (2022). Project success factors [Online]. Retrieved on June 15, 2022, From: https://www. knowledgertraining.com/index.php?tpid=0032. (in Thai)

Rungrut, S. (2017). The origin of million Zebra Dove in Thailand. *Journal of Yala Rajabhat University*, *12*(2), 153-166. (in Thai)

Treenet, S. (2014). Development of examplenery village on sufficiency econaneriy: a case study of Wangsaengtai Village District, Khon Kaen Province. *In Proceeding of the 4th Conference on Social Development for Sustainability 2014, 4*(1), 171-176. (in Thai)

Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis.* New York: Harper & Row.

Yokee, M. & Sahapattana, P. (2021). Policy successes and failures: “waterside housing development project”. *NRRU Community Research Journal, 15*(4), 13-27. (in Thai)